

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**Проведення заходів з евакуації на регіональному, місцевому,
об'єктовому рівні**

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту майстра виробничого навчання навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності м. Києва Каніболоцького Юрія Миколайовича

Перевірив: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

Зміст

Вступ.....	3 стор.
Розділ 1. Сутність, принципи та способи евакуації	5 стор.
Розділ 2. Умови та порядок проведення евакуації.....	8 стор.
Розділ 3. Особливості проведення евакуації в залежності від надзвичайних ситуацій.....	13 стор.
Висновки.....	21 стор.
Список використаних джерел.....	22 стор.

Вступ

Кодекс цивільного захисту України, який вступив в дію 1 липня 2013 р., визначає, що цивільний захист - це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

В організації захисту населення у надзвичайних ситуацій значна роль відводиться евакуації. Як спосіб захисту населення вона використовується доволі давно. Особливо великих масштабів евакуаційні заходи сягнули в роки Великої Вітчизняної війни. Тоді з європейської частини СРСР евакуювалися заводи з робітниками, службовцями та їхніми родинами. Протягом липня-листопада 1941 р. у глибокий тил перебазувалося понад 1500 промислових підприємств. Лише з України було вивезено понад 4 млн. чоловік.

На території колишнього СРСР евакуація не раз застосовувалася і у повоєнні роки. Так з 30-кілометрової зони після аварії на Чорнобильській АЕС у квітні-травні 1986 р. було повністю вивезено населення з міст Чорнобиль, Прип'ять та ще з 300 населених пунктів. Після землетрусу у Вірменії, який стався 7 грудня 1988, з міст Ленінакан, Кіровакан, Спітак, Степанаван та інших населених пунктів, що зазнали руйнувань були евакуйовані понад 110 тис. дітей, жінок, старих.

Після Другої світової війни масштабні евакуації неодноразово проводилися і в інших країнах. Так аварія на АЕС Три-Майл-Айленд (США) в березні 1979 р. змусила власті штату провести евакуацію жителів. Спочатку планувалося вивезти близько 3500 чол. Насправді були евакуйовані біля 200 тис. чол., які мешкали в радіусі до 40 км від станції.

Утворення зони радіаційного зараження внаслідок аварії на ядерних блоках АЕС Фукусіма-1 (березень 2011 р.) змусило японський уряд утворити зону відчуження навколо станції та евакуювати людей, які мешкали поблизу цього об'єкту. Евакуацію населення було виконано з територій радіусом 20-ти

км навколо зруйнованої АЕС. З цієї частини зони зараження були евакуйовані 78000 чоловік. Всього, включаючи 30-ти км радіус тимчасового відселення населення, були евакуйовані близько 140 000 чоловік.

З наведених прикладів видно, що при деяких надзвичайних ситуаціях евакуація вкрай необхідна і деколи є єдиним надійним способом захисту. Сутність, принципи, способи, умови та порядок евакуації розглянуто у цій роботі.

Розділ 1

Сутність, принципи та способи евакуації

Термін «евакуація» походить від латинського слова *evacuare* — спорожняти. Кодекс цивільного захисту України визначає евакуацію, як організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

В цьому ж документі зазначається, що евакуація може проводитися на державному, регіональному, місцевому або об'єктовому рівні. Залежно від особливостей надзвичайної ситуації встановлюються такі види евакуації: 1) обов'язкова; 2) загальна або часткова; 3) тимчасова або безповоротна.

Рішення про проведення евакуації приймають: 1) на державному рівні - Кабінет Міністрів України; 2) на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації; 3) на місцевому рівні - районні, районні у містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування; 4) на об'єктовому рівні - керівники суб'єктів господарювання.

У разі виникнення радіаційних аварій рішення про евакуацію населення, яке може потрапити до зони радіоактивного забруднення, приймається місцевими державними адміністраціями на підставі висновку санітарно-епідеміологічної служби відповідно до прогнозованого дозійного навантаження на населення або за інформацією суб'єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі.

У невідкладних випадках керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а в разі його відсутності - керівник аварійно-рятувальної служби, який першим прибув у зону надзвичайної ситуації, може прийняти рішення про проведення екстреної евакуації населення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження.

Обов'язкова евакуація населення проводиться у разі виникнення загрози:

1) аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин; 2) катастрофічного затоплення місцевості; 3) масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів; 4) збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони, які визначаються Міністерством оборони України на особливий період).

Загальна евакуація проводиться для всіх категорій населення із зон: можливого радіоактивного та хімічного забруднення; катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.

Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб. Часткова евакуація може проводитися також для інших категорій населення за рішенням органів і посадових осіб, зазначених у частині четвертій цієї статті.

Проведення евакуації забезпечується шляхом: 1) утворення регіональних, місцевих та об'єктових органів з евакуації; 2) планування евакуації; 3) визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна; 4) організації оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації; 5) організації управління евакуацією; 6) життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення; 7) навчання населення діям під час проведення евакуації.

За рішенням відповідних органів для виведення чи вивезення основної частини населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій залучаються у порядку, встановленому законом, транспортні засоби

суб'єктів господарювання, а в разі безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення - усі наявні транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян. При цьому суб'єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені, компенсуються вартість надання послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації або усунення загрози її виникнення, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Працівник суб'єкта господарювання, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення у зв'язку з надзвичайною ситуацією, несуть відповідальність відповідно до закону.

У разі виникнення загрози життю або здоров'ю громадянам України на території іноземних держав відповідні центральні органи виконавчої влади проводять їх евакуацію. Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення.

Порядок проведення евакуації визначається Кабінетом Міністрів України. Планування заходів з евакуації здійснюється відповідно до методики, що затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Розділ 2

Умови та порядок проведення евакуації

В положеннях Концепції захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, яку схвалено Указом Президента України № 284/99 від 26 березня 1999 р., зазначається, що у умовах неповного забезпечення захисними спорудами в містах та інших населених пунктах, які мають об'єкти підвищеної небезпеки, а також у воєнний час основним способом захисту населення є евакуація і розміщення його у позаміській зоні.

Евакуації підлягає населення, яке проживає в населених пунктах, що знаходяться у зонах можливого катастрофічного затоплення, небезпечного радіоактивного забруднення, хімічного ураження, в районах прогнозованого виникнення локальних збройних конфліктів у 50-кілометровій прикордонній смузі, в районах виникнення стихійного лиха, великих аварій і катастроф (якщо виникає безпосередня загроза життю та заподіяння шкоди здоров'ю людини).

Залежно від обстановки, яка склалася на час надзвичайної ситуації, може бути проведено загальну або часткову евакуацію населення тимчасового або безповоротного характеру.

Загальна евакуація в особливий період проводиться в окремих регіонах за рішенням Кабінету Міністрів України для всіх категорій населення і планується на випадок:

- небезпечного радіоактивного забруднення навколо АЕС (якщо виникає безпосередня загроза життю та заподіяння шкоди здоров'ю населення, яке проживає в зоні ураження);
- загрози катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі;
- загрози або виникнення збройного конфлікту в районах 50-кілометрової прикордонної смуги.

Часткова евакуація здійснюється, як правило, в умовах переведення за рішенням Кабінету Міністрів України системи захисту населення і територій на воєнний стан до початку застосування агресором сучасних засобів

ураження, а в мирний час - у разі загрози або виникнення стихійного лиха, аварії, катастрофи.

Під час проведення часткової евакуації завчасно вивозиться не зайняте у виробництві і сфері обслуговування населення: студенти, учні навчальних закладів, вихованці дитячих будинків, пенсіонери та інваліди, які утримуються у будинках для осіб похилого віку, разом з викладачами та вихователями, обслуговуючим персоналом і членами їхніх сімей.

У мирний час евакуація населення планується на випадок:

- загальної аварії на атомній електростанції;
- усіх видів аварій з викидом небезпечних хімічних речовин;
- загрози катастрофічного затоплення місцевості;
- великих лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геофізичних і гідрометеорологічних явищ з тяжкими наслідками, що загрожують населеним пунктам.

Здійснення організованої евакуації, запобігання проявам паніки і недопущення загибелі людей своєчасно забезпечується шляхом:

- планування евакуації населення;
- визначення зон, придатних для розміщення евакуйованих з потенційно небезпечних зон;
- підготовки уповноважених органів управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення до виконання евакуаційних заходів;
- організації оповіщення керівного складу і населення про початок евакуації;
- організації управління евакуацією; всебічного життєзабезпечення евакуйованого населення у районах позаміської зони;
- навчанням населення діям під час проведення евакуації.

Метою планування і здійснення евакуаційних заходів є:

- зменшення ймовірних втрат населення;
- збереження кваліфікованих кадрів спеціалістів;

- забезпечення стійкого функціонування об'єктів економіки;
- створення угруповань сил і засобів захисту в позаміській зоні з метою проведення рятувальних та інших невідкладних робіт в осередках надзвичайних ситуацій в особливий період.

Евакуаційні заходи здійснюються за рішенням місцевих органів виконавчої влади, виконавчих органів рад, уповноважених органів з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення відповідного рівня.

Евакуація населення здійснюється комбінованим способом, який передбачає у мирний час вивезення основної частини населення з міст і небезпечних районів усіма видами наявного транспорту, а у воєнний час - транспортом, який не передається до складу Збройних Сил України, у поєднанні з виведенням найбільш витривалої частини населення пішими колонами.

Евакуація проводиться у найкоротші строки після її оголошення. Для здійснення цього заходу використовуються усі види громадського транспорту (залізничний, автомобільний, водний і навіть авіаційний), що не зайняті невідкладними виробничими і господарськими перевезеннями, а також транспорт індивідуального користування. Певна частина населення, що підлягає евакуації, може виводитися пішим порядком.

З отриманням розпорядження на проведення евакуації начальники і органи управління цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій разом з евакуаційними комісіями і службами ЦЗ у відповідності з певними планами проводять оповіщення керівників підприємств і установ, навчальних закладів, домоуправлінь тощо, а через них робітників і службовців, їх сімей та іншого населення про час прибуття на збірні евакуаційні пункти для евакуації. Для оповіщення населення використовуються різного роду системи оповіщення, а також засоби масової інформації - радіо, телебачення, преса тощо.

Автотранспорт у більшості випадків використовується для вивозу евакуйованих на невелику відстань (до 100 км). При перевезеннях

автотранспортом окрім пасажирських автобусів застосовуються пристосовані для перевезення людей вантажні автомобілі. Підвищуються норми завантаження автотранспортних засобів. Автотранспорт зводиться в автоколони по 25-30 машин.

Для вивозу населення залізницею і водним транспортом використовуються не лише пасажирські залізничні потяги і судна, але й інші засоби, що звичайно не застосовуються у нормальних умовах для перевезення людей, - товарні вагони і напів вагони, вантажні судна, баржі, платформи тощо. Передбачається більш ущільнене завантаження вагонів і суден, а також збільшення довжини потягів.

Колони евакуйованих пішим порядком, як правило, формуються поблизу збірних евакопунктів. З метою кращої організації переходу практикується розбивання колон за цехами та іншими виробничими підрозділами. На чолі колон ставляться досвідчені і авторитетні керівники. Вивід населення пішки здійснюється по дорогам, а також по маршрутам і колонним шляхам. Марш піших колон планується звичайно на відстань одного добового переходу із завданням вийти із зони можливих руйнувань (зараження).

Евакуйовані розселяються у населених пунктах місць евакуації як у громадських будівлях, так і у житлових будинках місцевих жителів (у порядку їх ущільнення).

Питання комунально-побутового обслуговування евакуйованого населення вирішуються за рахунок розширення існуючих у сільській місцевості і створення додаткових комунальних установ. Медичне обслуговування забезпечується існуючою мережею лікарень, поліклінік, медичних пунктів, аптек. Евакуйованим дітям надається можливість продовжувати навчання у школах за місцем евакуації.

Місцеві органи управління, куди евакуюються люди із районів стихійних лих, аварій, катастроф, а також керівники підприємств, установ, організацій повинні виявляти постійну турботу про населення, що евакуюється, вживати заходів щодо його працевлаштування та всебічного забезпечення.

Евакуація населення з районів стихійних лих може провадитися всіма наявними способами евакуації.

Розділ 3.

Особливості проведення евакуації в залежності від надзвичайних ситуацій

Згідно Положення про порядок проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (Постанова Кабінету Міністрів України № 1432 від 26 жовтня 2001 р.), планування евакуації проводиться для населення, яке проживає у зонах можливого катастрофічного затоплення, небезпечного радіоактивного забруднення, хімічного зараження, районах виникнення стихійного лиха (масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, паводків, підтоплень та інших геофізичних і гідрометеорологічних явищ з тяжкими наслідками), великих аварій і катастроф (якщо виникає безпосередня загроза життю та заподіяння шкоди здоров'ю людей. При цьому евакуація населення із зон небезпечного радіоактивного забруднення навколо атомних електростанцій планується і проводиться: для АЕС потужністю до 4 ГВт - у радіусі 30 кілометрів; для АЕС потужністю більше 4 ГВт - у радіусі 50 кілометрів.

У разі виникнення аварії на хімічно або радіаційно небезпечному об'єкті евакуація населення проводиться у два етапи: перший - від місця знаходження людей до межі зони забруднення; другий - від межі зони забруднення до пункту розміщення евакуйованого населення в безпечних районах.

На межі зони забруднення в проміжному пункті евакуації здійснюється пересадка евакуйованого населення з транспортного засобу, який рухався забрудненою місцевістю, на незабруднений транспортний засіб.

Забруднений транспортний засіб використовується для перевезення населення тільки забрудненою місцевістю.

Евакуація населення із зон можливого катастрофічного затоплення проводиться у першу чергу з населених пунктів, що знаходяться поблизу гребель, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів

протягом менше ніж 4 годин, а з інших населених пунктів - за наявності безпосередньої загрози їх затоплення.

При аварії на підприємствах або катастрофах на транспорті силами керівників підприємств та місцевих органів здійснюється евакуація робітників і службовців, а у необхідних випадках і місцевого населення, що проживає поблизу аварії або катастрофи, що сталася, а також потерпілих. При евакуації можуть бути внесені корективи у попередні розрахунки у зв'язку із обстановкою, що склалася. Події на Чорнобильській АЕС показали, що евакуацію пішки, з огляду на обстановку, що склалася, довелося відмінити і евакуювати населення автомобільним транспортом, а невелику частину населення - залізницею. Що і було зроблено. При цьому автотранспорт подавався прямо до під'їздів будинків. Завантаження людей і необхідного майна йшло швидко, але без поспіху і метушні. Брали з собою лише саме необхідне - документи, гроші, продукти, одяг, фотографії рідних і близьких. Всі евакуйовані були вивезені у безпечні райони і за допомогою місцевих органів були забезпечені житлом, харчуванням, одягом, роботою, дошкільними закладами.

При катастрофі на ст. Арзамас-1 (4 червня 1988 р), де вибухнули три вагони із промисловими вибуховими речовинами, евакуація місцевого населення не проводилася, оскільки не було зараження території і повітря, але евакуювалися із зони руйнування люди, що потерпіли від вибуху (в наслідок вибуху загинула 91 людина, 744 отримали тілесні пошкодження). Постраждалих виносили у безпечне місце і звідти вивозили автотранспортом у найближчі лікувальні заклади. У цій роботі приймали участь підрозділи цивільної оборони.

Під час залізничної аварія під Ожидовом, де 16 липня 2007 року зішли з колії та перекинулися 15 цистерн з жовтим фосфором, утворилася хмара з продуктів горіння (зона ураження близько 90 кв. км). В результаті почалась евакуація з зони ураження. В першу чергу евакуювали людей з найближчих сіл, інших за бажанням. За даними МНС України лише протягом першої ночі після

аварії з навколишніх сіл було вивезено 815 осіб, ще 470 людей виїхали власним транспортом. Для подальшої евакуації було притягнуто 30 автобусів.

Про евакуацію на випадок катастрофічного затоплення (повені) як правило, повідомляється спеціальним розпорядженням комісії по боротьбі з паводком (повінню, катастрофічним затопленням) через органи цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. Розпорядження про початок і порядок евакуації передається по всіх каналах зв'язку, телебачення, для всього населення, а працюючі, крім того, оповіщаються через адміністрацію підприємств, установ, навчальних закладів. Населення, що не зайняте у сфері виробництва і обслуговування сповіщається через житлово-експлуатаційні контори і домоуправління, населенню повідомляються місця розгортання збірних евакопунктів, строки явки на ці пункти, маршрути проходження при евакуації пішим порядком, а також інші відомості, що узгоджуються із місцевою обстановкою, очікуваним масштабом лиха, часом його упередження.

При наявності достатнього часу населення із районів загрози евакуюється разом з майном. З цією метою кожній сім'ї надається автомобільний або інший транспорт із указівкою часу його подачі.

Час подачі автомобільного транспорту до пунктів посадки не повинен перевищувати 4 годин з моменту отримання розпорядження на проведення евакуації населення (працівників).

Евакуація проводиться у найближчі населені пункти, що знаходяться поза зоною затоплення. Розселення населення здійснюється у громадських будівлях або на житловій площі місцевого населення.

У зонах можливого затоплення тимчасово припиняють роботу школи і дошкільні дитячі заклади. Дітей переводять у школи і дитячі заклади, які знаходяться у безпечному місці.

У випадку раптової повені (катастрофічного затоплення) попередження населення провадиться усіма наявними засобами оповіщення, у тому числі і пересувними гучномовними установками.

Раптовість виникнення повені (катастрофічного затоплення) викликає необхідність в особливих діях і поведженні населення. Якщо люди проживають на першому поверсі або на інших нижніх поверхах і на вулиці спостерігається підйом води, необхідно залишити квартиру, піднятися на верхні поверхи; якщо будинок одноповерховий - зайняти приміщення на горищі. При знаходженні на роботі за розпорядженням адміністрації слід, додержуватись встановленого порядку, зайняти підвищені місця.

Пошук людей на затопленій території здійснюється і організується негайно, для цього залучаються екіпажі плаваючих засобів формувань цивільного захисту і всі інші наявні сили і засоби, у тому числі і гелікоптери. При рятувальних роботах необхідно виявляти витримку і самовладання, суворо додержуватись вимог рятувальників.

Успіх евакуації багато у чому буде залежати від самого населення (персоналу об'єктів), що підлягає евакуації, від його організованості і дисциплінованості при здійсненні цих заходів.

Дізнавшись про наступну евакуацію, громадяни, кого стосується цей захід, негайно готуються до виїзду (виходу) із осередку (зони) ураження (зараження, затоплення): збирають необхідні речі, підготовлюють засоби індивідуального захисту (обов'язково засоби захисту органів дихання), документи і гроші; у квартирі (будинку) знімають гардини і завіски з вікон, прибирають у тіньові місця легкозаймисті речі, безпосередньо перед залишенням квартири (будинку) вимикають електроприлади і газ, зачиняють кватирки, вікна і двері.

Із речей береться саме необхідне - одяг, взуття, білизна. У комплекті одягу бажано мати плащ і спортивний костюм; взуття переважно має бути гумовим або на гумовій основі. Ці види одягу та взуття найбільш придатні для використання як засобів захисту шкіри у випадку радіоактивного, хімічного або бактеріологічного зараження. Обов'язково слід взяти теплі (вовняні) речі, навіть якщо евакуація провадиться улітку.

Необхідно також узяти з собою продукти харчування та запас питної води. Продукти харчування беруть на 2-3 доби: краще брати продукти, що не швидко

псуються, зручно зберігаються і не потребують тривалого готування перед вживанням: консерви, концентрати, галети, сухарі тощо. Воду доцільно зберігати у флязі.

Найбільш необхідне, що треба узяти з собою при евакуації: паспорт, військовий квиток, трудову книжку або пенсійне посвідчення, диплом (атестат) про закінчення навчального закладу, свідоцтво про шлюб та народження дітей.

Кількість речей і продуктів харчування має бути розрахована на те, що людині доведеться нести їх самій. При евакуації на транспортних засобах загальна маса речей і продуктів харчування має складати приблизно 50 кг на дорослу людину, при евакуації пішки вона має бути значно меншою, у відповідності з фізичною витривалістю кожної людини.

Усі речі і продукти харчування повинні бути запаковані у рюкзаки, мішки, сумки, валізи або зв'язані у вузли. При евакуації пішки їх слід запакувати у рюкзаки і речові мішки, щоб зручніше було їх нести. До кожного місця з речами і продуктами прикріплюється бирка з позначенням на ній прізвища, імені і по батькові, адреси постійного місця проживання і кінцевого пункту евакуації їх власника. Відповідним чином треба підготувати до евакуації дітей дошкільного віку.

У призначений час евакуйовані повинні прибути на вказані їм збірні евакуаційні пункти (ЗЕП) для відправлення у позаміську зону. Якщо хтось захворів і не зможе з'явитися на ЗЕП, він повинен через родичів або сусідів повідомити про це начальника цивільної оборони об'єкту (керівнику домоуправління), який вживатиме необхідних заходів для вивозу такої людини на станцію завантаження. Хворі, що перебувають на лікуванні у медичних закладах, евакуйовуються разом із цими закладами; окремі хворі можуть бути виписані і евакуйовані разом із своїми родинами.

У першу чергу підлягають перевезенню діти до 14 років з батьками, інваліди, вагітні жінки, жінки і чоловіки старші 65 років.

До станцій (пристаней) посадки населення, що вивозиться у позаміську зону на транспортних засобах, із збірних евакуаційних пунктів направляється

організовано. Для цього поблизу ЗЕП воно зводиться у колони (групи) - по ешелонам і вагонам, судам та їх приміщенням, автоколонам і машинам, які прямують на станції (пристані) завантаження, як правило, пішим і порядком.

Посадку евакуйованих у вагони, на судна і автомобілі організують старші цих транспортних засобів. Кожний громадянин повинен суворо дотримуватися встановленого порядку посадки. Не можна допускати давки і штовханини біля дверей вагонів, трапів суден або бортів автомобілів; кожний зобов'язаний зайняти своє місце у вагоні, на судні або в автомобілі у передбаченому порядку і у встановлений час.

Після завершення посадки на транспорт нікому не дозволяється виходити з вагонів, залишати судна або виходити з автомобілів. У дорозі без дозволу відповідних начальників ніхто не має права виходити на зупинках або переходити із вагонів, пересаджуватись з одного судна в інше, з одного автомобілю на другий.

При пересуванні пішки необхідно суворо додержуватись дисципліни маршу; виконувати всі команди і сигнали, що подаються керівниками маршу; дотримуватись темпу руху і дистанції під час руху; на привалах і проміжних пунктах додержуватись правил пожежної безпеки; приймаючи участь у марші зобов'язані надавати допомогу один одному, особливо знесиленим і відстаючим.

По прибутті на станцію (пристань вивантаження) висадка евакуйованих провадиться за командою старших вагонів, суден і автомобілів. Усі громадяни, що прибули у позаміську зону, повинні пройти реєстрацію на прийомних евакуаційних пунктах і розселитися на місце проживання за вказівкою робітників цих пунктів.

Населення, що прибуло за евакуацією, зобов'язане виконувати усі вказівки місцевих органів влади, приймати активну участь у будівництві (дообладнанні) протирадіаційних укриттів, необхідних для захисту у випадку радіоактивного зараження, і створенні певних побутових умов для проживання. Непрацюючі або ті, що втратили роботу у зв'язку з евакуацією, зобов'язані

працевлаштуватись. Не допускається самовільне, без особливого дозволу на це місцевих органів, залишення евакуйованими місця розселення, переїзд з одного населеного пункту в інший. Місцеве населення, до якого будуть підселюватись громадяни у порядку ущільнення, повинно приймати діяльну участь у підготовці житла для евакуйованих. У цій справі треба широко застосовувати досвід прийому і розміщення робітників і службовців, що прибувають у колективні сільськогосподарські підприємства для участі у сезонних сільськогосподарських роботах.

Патріотичний обов'язок кожного громадянина - надати необхідну допомогу людям, що вимушені залишити свій дім, покинути своє майно. Зрозуміло, що ці люди спочатку будуть мати необхідність у таких предметах, як посуд, а іноді і спальні речі, і в цьому їм треба допомогти.

Доброзичлива зустріч місцевим населенням втомлених і часом занепокоєних людей, що прибули з міста, - одна із умов подолання труднощів влаштування їх на новому місці.

Органи управління з надзвичайних ситуацій та у справах цивільного захисту населення беруть участь у плануванні евакуаційних заходів і всебічно сприяють підготовці евакуаційних органів до дій за призначенням.

Інформаційне забезпечення евакуйованого населення про порядок дій у різних ситуаціях та про оперативну обстановку здійснюється уповноваженим органом управління з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи і евакуаційним органом з використанням для цього системи оповіщення, засобів радіомовлення і телебачення та із залученням у разі потреби сил і засобів органів МВС.

Евакуйовані громадяни повинні мати при собі паспорт, військовий квиток, документ про освіту, трудову книжку або пенсійне посвідчення, свідоцтво про народження, гроші і цінності, продукти харчування і воду на 3 доби, постільну білизну, необхідний одяг і взуття загальною вагою не більш як 50 кілограмів на кожного члена сім'ї. Дітям дошкільного віку вкладається

у кишеню або пришивається до одягу записка, де зазначається прізвище, ім'я та по батькові, домашня адреса, а також ім'я та по батькові матері і батька.

Евакуйоване населення розміщується у додатних для проживання будівлях, які в зимовий період опалюються.

Висновки

З наведених у цьому рефераті матеріалів видно, що евакуація є важливим і ефективним заходом захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій. Порядок проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, її планування, транспортне, матеріальне, медичне забезпечення достатньо чітко регламентуються відповідними урядовими та відомчими нормативними документами. Забезпечити належну ефективність цього способу можливо лише за умови якісного планування та високій організації евакозаходів. Виходячи з цього необхідно приділяти постійну увагу навчанню керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту. Рівень їхньої кваліфікації, організаційні здібності, ділові та особисті якості будуть у значній мірі визначати успішність проведення усього комплексу заходів щодо порятунку людей та мінімізації негативних наслідків будь яких надзвичайних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Кодекс цивільного захисту України, прийнятий Верховною Радою України 2.10.2012 р., розділ IV, глава 7, ст.32, 33.
2. Закон України від 3 лютого 1993 р. № 2974-ХІІ «Про Цивільну оборону України».
3. Указ Президента України № 284/99 від 26.03. 1999 р. «Про Концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій», розділ III.
4. Наказ МНС України № 809 від 08.08.2011 р. «Про внесення змін до наказу МНС України від 07.09.2009 № 44».
5. Здійснення заходів з евакуації населення Постанови Кабінету Міністрів України Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2001 р. № 1432 «Про затвердження Положення про порядок проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».
6. Методичні рекомендації з питань планування і організації транспортного забезпечення евакуаційних заходів у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного характеру та в особливий період (Затверджено наказом МНС України від 27.07. 2005 р. № 102).
7. Методичні рекомендації з питань організації планування та проведення евакуаційних заходів на об'єктах господарської діяльності у разі виникнення надзвичайних ситуацій (Затверджено наказом МНС від 07.09.2010 р. № 761).
8. «Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Техногенна та природна небезпека», видання Всеукраїнського НДІ цивільного захисту населення і територій від НС техногенного та природного характеру

МНМ, за загальною редакцією В.В.Могильниченка, Київ, 2007 р. том 1, стор. 343-361.

9. «Основи цивільного захисту», видання Університету цивільного захисту України Інститут державного управління у сфері цивільного захисту, за загальною редакцією Болотських М.В., Київ, 2008 р., стор. 127-154.
10. «Курс лекцій з тематики підготовки особового складу невоєнізованих формувань цивільної оборони, робітників та службовців, працівників сільського господарства на об'єктах економіки та непрацюючого населення до дій у надзвичайних ситуаціях», видання ЗАТ «Українська технологічна група», Київ, 2000 р., частина 2, стор. 213-236.
11. Рекомендації з окремих питань Цивільної оборони (Організація евакозаходів), Укртехногрупа, Київ, 1998 р.
12. Шоботов В.М. «Цивільна оборона», навчальний посібник, Київ, 2004 р., стор. 115-128.